

Teză de abilitare / Habilitation Thesis
Lect. Univ. Dr. Claudiu Turcuș, Universitatea Babeș-Bolyai

*Critică și istorie intelectuală:
cinema românesc, intermedialitate, cultură central-est europeană*

*Criticism and Intellectual History.
Romanian Cinema, Intermediality, East-Central European Culture*

Rezumat (RO)

Teza de abilitare *Critică și istorie intelectuală: cinema românesc, intermedialitate, cultură central-est europeană* depusă spre susținere în cadrul Școlii Doctorale de Teatru și Film din cadrul Universității Babeș-Bolyai este compusă din două părți. Prima secțiune sintetizează și problematizează principalele proiecte de cercetare derulate în ultimii șapte ani, accentuând inclusiv diseminarea rezultatelor științifice, impactul și elementele de construcție instituțională derivate din acest proces. A doua secțiune descrie direcții de cercetare relevante pentru dezvoltarea mea academică și instituțională.

Primul capitol al părții întâi coagulează o **investigare transversală a esteticilor și ideologiilor majore ale cinemaului românesc din perioada postbelică**, având trei paliere majore: (1) Contextualizarea cinemaului românesc la nivelul regiunii central-est europene prin conceptul de *europenizare* ca alternativă teoretică la conceptul de *tranziție*. Din punct de vedere metodologic este vizată o abordare contextualist-istorică (legătura dintre perioada socialistă, respectiv cea postcomunistă), respectiv o abordare comparatistă (legătura dintre cinemaurile naționale ale regiunii Europei Centrale și de Est); (2) Reprezentări sociale, ideologii estetice majore, genuri dominante în filmul românesc din perioada socialistă și din postcomunism; (3) Abordarea instituțională a cinemaului românesc: politici culturale, modele de finanțare, infrastructura de producție și distribuție.

Al doilea capitol vizează **explorări ale conceptului de intermedialitate**, cu accent pe adaptarea cinematografică. De asemenea, voi aprofunda o abordare interdisciplinară la confluența dintre studii culturale, de film, respectiv studii ale memoriei.

Al treilea capitol sintetizează cadrul conceptual ce conferă cercetării mele o dimensiune regională, transnațională. Preocuparea pentru **cultura și istoria intelectuală est-europeană** subîntinde o radiografie a principalelor dezbateri ideologice, respectiv național-identitare a

tranziției românești după 1989 (anticomunism, antisemitism, liberalism, pluralism politic, democrație).

Partea a doua constă în **prezentarea succintă a două proiecte de cercetare** (unul în derulare, celălalt depus spre finanțare). Astfel din 2018, în calitate de director de proiect, coordonez cercetarea interdisciplinară *Mapping Anticommunism. Cultural Policies and Community Memory in Historical Narratives of Romanian Film and Literature* (1990-2006), finanțată de UEFISCDI. De asemenea, în septembrie 2017 am depus un proiect Marie Skłodowska-Curie / Standard Fellowship, finanțat de Comisia Europeană. Titlul proiectului este *Transmedial Memory. Recycling Communism in post-1990 European Found Footage Film*, iar instituția în care va fi implementat este Linnaeus University (Suedia).

Abstract (EN)

The habilitation thesis *Criticism and Intellectual History. Romanian Cinema, Intermediality, East-Central European Culture*, submitted at the Doctoral School of Theater and Film at Babeș-Bolyai University, is composed of two parts. The first section discusses the main research projects carried out over the past seven years, including the dissemination of scientific results, and also the impact and the institutional elements derived from this process. The second section describes my research perspectives, relevant for my academic and institutional development.

The first chapter of the first part coagulates **a transversal investigation of the major aesthetics and ideologies of the Romanian cinema from the post-war period**, having three major levels: (1) The contextualization of Romanian cinema in the regional context of East-Central Europe using the concept of *Europeanisation* as a theoretical alternative to the concept of Post-communist *transition*. From a methodological point of view, this level emphasizes a historical approach (the link between the Socialist and the Post-communist period) and a comparative approach (the connection between the national cinemas of the East-Central Europe); (2) Social representations, major ideologies, dominant genres in the Romanian Socialist and Post-communist film; (3) Institutional developments of the Romanian cinema: cultural policies, financing models, production and distribution infrastructure.

The second chapter focuses on **the concept of intermediality**, with emphasis on cinematic adaptation. I will also deepen an interdisciplinary approach at the confluence of cultural, film and memory studies.

The third chapter summarizes **the theoretical framework that gives my research a regional and transnational dimension**. The preoccupation for East-Central European cultures and their intellectual history opens an investigation of the main ideological debates, namely identity and political related issues of the Romanian transition after 1989 (anticommunism, anti-Semitism, liberalism, political pluralism, democracy).

The second part of the thesis consists of **a presentation of two research projects** (one in progress, the other submitted for funding). In 2018, as a principal investigator, I coordinate an interdisciplinary project – *Mapping Anticommunism. Cultural Policies and Community Memory in Historical Narratives of Romanian Film and Literature (1990-2006)* – funded by UEFISCDI. Also, in September 2017, I submitted for funding a Marie Skłodowska-Curie / Standard Fellowship project (a European Commission research program). The title of the project is *Transmedial Memory. Recycling Communism in the post-1990 European Found Footage Film*, and the institution to be implemented is Linnaeus University (Sweden).